

Recenze příspěvku: Kriminalita na území České republiky v roce 2014
v kostce

Recenzent: plk. doc. JUDr. David Zámek, Ph.D.

Příspěvek shrnuje aktuální fenomenologická data dotýkající se stavu, struktury a dynamiky kriminality na území České republiky od přelomového roku 1989 po současnost s akcentem kladeným na uplynulé období, kterým je rok 2014.

Poukazováno je na postupné snižování kriminality na území České republiky s poukazem na další aspekty, které je nutno brát v potaz při hodnocení stávajícího stavu. Správně je poukazováno na vysokou míru latence u určitých druhů trestné činnosti a složitost určování její míry ve vztahu k současně více působícím faktorům.

Autor příspěvku v úvodu shrnuje vývoj kriminality v devadesátých letech minulého století při zohlednění faktorů, jež bývají dávány do souvislosti s tehdejšími prudkým nárůstem protispolečenské činnosti. Zmiňována je též celkově nízká objasňenost, kdy by bylo vhodné se zamyslet též na příčinami tohoto stavu např. z pohledu činnosti orgánů činných v trestním řízení. S ohledem na stručný přehled dotýkající se počtu pachatelů a stíhaných osob je potěšujícím zjištěním trend snižování počtu pachatelů z řad mládeže (dětí do patnácti let a mladistvých, kteří v současné době tvoří necelé Pět procentní zastoupení mezi zjištěnými pachateli. Naopak je v příspěvku vhodně upozorňováno na znepokojující trend zvyšování podílu recidivujících pachatelů. V tomto ohledu je nutné si klást otázky o účinnosti trestní politiky v České republice s akcentem kladeným na efektivitu programů zacházení s pachateli odsouzenými k nepodmíněným trestům odnětí svobody. Je totiž nesporným faktem, že i penologická recidiva v současné době dosahuje v našich podmínkách neuspokojivých hodnot.

V další části příspěvku autor ve stručnosti popisuje aktuální stav vybraných druhů trestné činnosti. Vhodně poukazuje na proměny stavu, ale i struktury jednotlivých druhů kriminality a na ne vždy jednotnou formou jejich vykazování v kriminálních statistikách, což následně komplikuje jakékoli snahy o komparaci významných činitelů, které by mohly mít v určitém ohledu jistou vypovídající hodnotu. V souvislosti s popisem majetkové kriminality je autorem zařazena zajímavá úvaha nad ochotou občanů oznamovat trestné činy, která se z naší společnosti, především ve směru k té „bagatelní“ kriminalitě poněkud vytrácí. Jistě v tomto ohledu lze uvažovat o vyšší toleranci společnosti k různým

projevům sociálně neakceptovatelného chování, kriminalitu (zejména tu méně závažnou, nevyjímaje).

Poslední dvě části příspěvku se věnují závažným formám kriminality a to kriminalitě kybernetické a organizované. Kybernetická kriminalita, jak autor správně uvádí, zaznamenává v posledním období nebývalý rozmach související s rozvojem informačních a komunikačních technologií. Jedná se o oblast, které je věnována stále větší a soustředěná pozornost též ze strany orgánů činných v trestním řízení. Stále se však potýkáme s nedostatkem kvalifikovaných odborníků, jejichž práce je nezbytně nutná pro předcházení a potlačování této protispolečenské činnosti. Organizovaná kriminalita na území České republiky prochází též určitým vývojem, který je mapován ze strany výzkumných institucí, jako je např. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, na jehož výstupy též autor příspěvku odkazuje. V příspěvku uvedená expertní šetření nám poskytují, alespoň základní přehled o stavu a vývoji organizovaného zločinu v České republice. Jak je v příspěvku správně uvedeno, dostupná statistická data o této formě protispolečenské činnosti jsou pro posouzení stávajícího stavu a případného vývoje naprosto nedostačující.

Autorovi příspěvku se podařilo ve velice stručné podobě shrnout nejzákladnější informace o stavu a vývoji kriminality na území České republiky za uplynulé období s poukazem na vybraná zajímavá zjištění z provedených statistických analýz, případně poznatků z kriminologických výzkumů.

plk. doc. JUDr. David Zámek, Ph.D.